

Dosarul nr. 2ra-1205/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: O. Cernei)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Iu. Cotruță, I. Țurcan, M. Guzun)

ÎNCHEIERE

05 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Maria Bordeinaia,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Bordeinaia împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin tragerea ilegală la răspundere contravențională,

împotriva deciziei din 07 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Maria Bordeinaia și menținută hotărârea din 13 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 11 ianuarie 2017, Maria Bordeinaia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin tragerea ilegală la răspundere contravențională.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 18 mai 2015, în privința sa de către agentul constatator Grama Alexandru din cadrul Inspectoratului de Poliție Dondușeni, a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional, fiindu-i aplicată sancțiune sub formă de amendă în mărime de 60 u.c., ceea ce constituie 1200 de lei. Potrivit procesului-verbal, dânsa, fiind în incinta Centrului de Sănătate din satul Țaul, ar fi înjurat-o cu cuvinte injurioase, în public, pe Raisa Colibaba, înjosindu-i astfel ultimei onoarea și demnitatea, fapte ce nu corespund realității.

Maria Bordeinaia a invocat că la 29 iunie 2015 a înregistrat la Inspectoratul de Poliție Dondușeni contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei agentului constatator de sancționare din 18 mai 2015. Prin hotărârea din 13 august 2015 a Judecătoriei Dondușeni, contestația a fost respinsă ca fiind tardivă, care însă a fost casată prin decizia din 30 septembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată. Astfel, prin hotărârea din 04 decembrie 2015 a Judecătoriei Dondușeni, contestația a fost

admisă și s-a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție din 18 mai 2015, cu încetarea procesului contravențional.

Reclamanta a menționat că la 09 noiembrie 2015, în privința sa a mai fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 354 Cod contravențional, fiindu-i aplicată sancțiune sub formă de amendă în mărime de 10 u.c., ceea ce constituie 200 de lei, pentru faptul că dansa, aflându-se în cimitirul din s. Țaul, ar fi făcut dezordine la mormântul Nataliei Melnic și al lui Petru Melnic, ceea ce nu corespunde realității. Ca urmare, la 18 noiembrie 2015 a depus contestație împotriva procesului-verbal și deciziei agentului constatatator Vadim Dancu din cadrul Inspectoratului de Poliție Dondușeni. Prin hotărârea din 23 decembrie 2015 a Judecătoriei Dondușeni, contestația a fost admisă cu anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatatator, procesul contravențional fiind încetat din motiv că nu există faptul contravenției.

Maria Bordeinaia a susținut că pe parcursul judecării cauzelor contravenționale, a suferit două atacuri de cord, fapt ce se confirmă prin extrasele medicale. Astfel, prin acțiunile ilicite ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții i-a fost cauzat prejudiciu material și moral, dansa fiind nevoită să se deplaseze la Inspectoratul de Poliție Dondușeni, Procuratura Dondușeni, Judecătoria Dondușeni, Curtea de Apel Bălți, precum și la Spitalul raional Dondușeni, Centrul Național de Asistență Juridică Garantată de Stat din Bălți, la avocatul din or. Bălți. De asemenea, a suportat cheltuieli ce țin de multiplicarea actelor și procurarea medicamentelor necesare pentru tratarea bolilor de inimă cauzate în urma examinării tensionate a cauzelor contravenționale.

Reclamanta a afirmat că i-a fost cauzat și prejudiciu moral, provocat de suferințe psihice și fizice, în urma judecării cauzelor contravenționale starea sa de sănătate agravându-se considerabil.

Maria Bordeinaia a solicitat, în temeiul prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, încasarea din bugetul de stat a sumei de 28 902, 60 de lei cu titlu de prejudiciu material și sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 13 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 07 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Maria Bordeinaia și menținută hotărârea din 13 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Instanțele ierarhic inferioare au conchis că pretențiile Mariei Bordeinaia nu cad sub incidența prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, circumstanțele cauzei neîncadrându-se în cazurile reparării de către stat a prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor de judecată. Or, art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 prevede expres că este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată, temeiuri neîntrunite în speță.

La data de 03 mai 2018, Maria Bordeinaia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei din 07 noiembrie

2017 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 13 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului, recurenta a invocat că este eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că pretențiile sale nu se încadrează în cazurile reparării prejudiciului material și moral de către stat în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, deoarece prin hotărârile judecătorești s-a constatat cu certitudine că dânsa a fost ilegal trasă la răspundere contravențională și supusă sancțiunii contravenționale de către colaboratorii Inspectoratului de Poliție Dondușeni. Astfel, la judecarea cauzei, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea.

Totodată, Maria Bordeinaia a depus cerere privind sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, prin raportare la prevederile art. 20 și 53 alin. (2) din Constituție.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 07 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău redactată integral, a fost expediată în adresa recurentei Maria Bordeinaia la 12 martie 2018 potrivit scrisorii de însoțire nr. 3772-3 (f.d. 185), fiind recepționată la 27 martie 2018 (f.d. 189).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de Maria Bordeinaia la 03 mai 2018 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 22 mai 2018, în adresa Ministerului Justiției a fost expediată copia recursului declarat de Maria Bordeinaia, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimatul nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maria Bordeinaia este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maria Bordeinaia nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs sunt similare celor indicate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și în cea de apel, în privința cărora s-au expus instanțele ierarhic inferioare.

Astfel, nu poate fi reținut ca temei al admisibilității recursului, argumentul invocat de către Maria Bordeinaia precum că pretențiile sale cad sub incidența Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, întrucât prin hotărârile judecătorești s-a constatat cu certitudine că dânsa a fost ilegal trasă la răspundere contravențională și supusă sancțiunii contravenționale de către colaboratorii Inspectoratului de Poliție Dondușeni, deoarece pentru angajarea răspunderii statului pentru tragerea ilegală la răspundere contravențională urmează a fi întrunit cel puțin unul dintre temeiurile exhaustive stabilite de legiuitor în art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea menționată. La caz însă, amenda contravențională nu a fost aplicată de către instanța de judecată, ci de agentul constator din cadrul Inspectoratului de Poliție Dondușeni, deciziile căruia au fost ulterior anulate de Judecătoria Dondușeni.

Prin urmare, argumentele recursului se referă doar la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Codul de procedură civilă are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție nu se va expune asupra cererii Mariei Bordeinaia privind sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate, întrucât în conformitate cu art. 12¹ alin. (1) Cod de procedură civilă - instanța de

judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Maria Bordeinaia ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Maria Bordeinaia se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh